

egyik döntő pillanata lesz. Lelkének üdvössége, életének célbaérése attól függ, megtorpan-e vagy folytatja útját.

Mi nem vagyunk olyan erős hitűek mint Jézus: ezért figyelmeztetek: készüljünk fel a találkozásra. Ne tévesszen meg soha a virágvasárnap hangulat, hogy ne béníthasson meg a nagypénteki kereszt elősejő árnyéka sem. A sorsvállalás, az áldozat, ha a hit vezet feléje erősebbé tesz minket a külső körülményeknél. Hegyeket mozgató hittel beteljesíthető az idő, a sors, emberarcúvá változtatható a világ, gyümölcsöt teremhet a sárba taposott virágos faág, a veszendőnek ítélt emberi élet.

Jézus „megátkozta“ a bethániai út fügefáját. Nem kívánom, hogy valaha közülünk valaki is kénytelen legyen megízlelni keserű gyümölcsöt be nem teljesült életének. Csak arra kérlek, ha ilyen pillanat közeledését éreznék, jusson eszetekbe Jézus, az ő példája és a hegyeket mozgó hitről tett tanúbizonysága. Soha el ne csüggedjete, ne éreznék hiábavalónak életeteket. Soha ne mondjatok átkot arra ami életünk küldetésében a nehézségek ellenére is Isten legnagyobb ajándéka, biztatok és reméljete mindvégig, hogy eljuthassatok, mint Jézus, az élet végső és örök diadalmára! Amen.

VILÁGOSSÁGRA HOZNI AZ ÉLETET

2Tim 1,10/b

Húsvét másodnapján az örökélet átélése, az úrvacsorában való részesülés ünnepélyes komolysága után derűs, áldott a hangulatunk. Ma egyszerűen csak örülni szeretnénk az élet diadalmaskodásának a halál felett, s e nap szebbé tételére felelevenítjük, megtartjuk az őseinktől örökölt húsvéti szokást, hagyományt is. A fiúk, a férfiak versbe szedett jókívánsággal, „élet-vízzel“ köszöntik fel az ismerős lányokat, asszonyokat, s jutalmuk hagyományosan minden húsvétkor ugyanaz: a piros tojás.

Húsvétal kapcsolatban egy versről szeretnék beszélni, amely nékem különösen megtetszett, s amelynek mondanivalója a tojáshoz kapcsolódik. A vers szerzője Marsall László, címe: „Egy világ mintája.“ Próbáljuk meg követni a költő gondolatmenetét.

Ha meg akarjuk építeni a világ kicsinyített mását, mint ahogy ezt sok esetben híres épületek, hajók, repülőgépek megörökítésére meg is tesszük, először is — mondja a költő —, keressünk egy tojást. Két átellenes oldalán óvatosan szúrjuk át egy cipész árral és távolítsuk el a belsejét. Azután vegyünk egy rövid szalmaszálat. Vágjunk rá 2—3 kis lyukat, mintha sípot, furulyát készítenénk. Amikor ezzel megvagyunk, dugjuk át a tojásba és vágjuk le a kiálló végeket. Íme, kezünkben tartjuk világunk mintáját s most már csak azon kell gondolkodnunk, hogyan is

„működik“ ez a szerkezet. Ezt is könnyű megtudni. A szalmaszál nyílásán küldjünk képzeletbeli utazásra egy hangyát. Sötét alagútba lép be s addig halad benne előre, amíg a szalmaszára vágott valamelyik „síp-lyuk“ el nem nyeli. Útja azonban itt sem ér véget, most már a szalmaszálon tapogatózik előre, mindaddig, amíg erről is át nem kapaszkodik a tojáshéj belső homorulatára. E tér felső sötétségébe jutva végtelen időig járhat körbe-körbe a tojás belsejében, amíg véletlenül ismét rá nem téved a szalmaszára s meg nem teszi a visszautat. . . . ha a szalmasíp lyukára rátalál — írja a költő —, „és belép, mint sötét huzatos barlangfolyosóba, és benne vándorol, melynek visszáján annakelőtte, s lékből a héj hátára vergődik: körül s felette más mintájú távlatok. Új lényként születik tágasabb világba.“

Az a kis képzeletbeli hangya egyértelműen az embert jelképezi a versben. Mi is végső soron egy beláthatatlan, ismeretlen világban élünk, mint az anyagi és szellemi lét vándorai. „Tudásunkat“ önmagunkról, az életről, rendeltetésünkről nem annyira a világból, mint önmagunkból merítjük. A teremtés lendülete, az az életerő, amellyel Isten utunkra bocsátott, meghatározó fontosságú számunkra: homályos hitünk, sejtelmünk, de ugyanakkor a legnagyobb bizonyosságunk is, hogy azt a célt, amelyért teremtettünk, el kell érünk. Életünk értelme, tartalma az, hogy az utakat, amelyeket a gondviselés megnyit előttünk, bejárjuk s betöltsük rendeltetésünket. Ez az út, mert célja a tökéletesség elérése, végtelen: a földi élet rövid szakasza után — sugallja a hit —, a halál sötét kapuján át Isten világának egy számunkra még ismeretlen síkja, tere, távlata felé vezet. A halál, a „kilépés“, a világ „túlsó“ megtapasztalása a vers befejező sorával summázható: új lényként születünk tágasabb világba. A világoosságra jutó élet Isten teljes megismerése, „színről-színre“ való meglátása: a földi életnek és az emberi létezésnek egy más minősége. Erről a célbajutásról, más életről kézzelfogható bizonyosságot itt a földi létben nem szerezhetünk: csak hitünk sejtelme, a lélek titkos tudása beszél róla, s a földi gondolkodásmódtól elszakadni nem tudó képzelet.

Mégis minden kor és minden ember megpróbálkozik azzal, hogy formába öntse, megjelenítse az örökélet hitét, gyermekies vagy elvont, bölcséleti formában, de szóljon a „nem látott dolgok valóságának“ belénk oltott meggyőződéséről.

A vallás kezdetleges fejlettségi fokán az örökélet hite főleg a temetési szokásokon mérhető le. Ősünk halottai mellé odatette annak szerszámait, fegyvereit, ékszereit és élelemmel is ellátta az ismeretlen útra indulót: ne szenvedjen hiányt semmiben a másvilágon. Egyes népeknél a feleségnek, szolgának a halálba is követnie kellett urát és parancsolóját.

A fejlettség következő fokán a képzelet már magasabbra szárnyalt. A boldog vagy örömtelen túlvilágot messzi szigetekre, az égbe vagy a föld alá, az alvilágba vetítette ki a hit: érdemük szerint itt lakoznak, élnek tovább élvezetekben dűskálva vagy siralmas szenvedésben a halottak. Mítoszok sokaságát, könyveket és neveket sorolhatnánk fel a világ minden tájáról, amelyek valamiképpen mind az örökélet hitét igazolják.

Nincs kor, nép és vallás, amely a halál sötétségéből ne próbálta volna világosságra hozni az életet s ennek hitét ne törekedett volna jelképekben is rögzíteni és megőrizni. A régészettel is foglalkozó Móra Ferenc avarkori sírokból hozta napfényre a halottal együtt oda eltemetett hímestojások széttöredezett, megfakult héját, a régi ember hitének ma is becédes tanújelét.

Az élet, a halhatatlanság jelképeit ma is ismerjük és használjuk: a víz, a tűz, a különböző dolgok, tárgyak, kivételes helyen és időben, rendhagyó összefüggésrendszerben átminősülnek, hitünk megvallásának önmagunkon túlmutató eszközeivé válhatnak. A láthatatlan dolgokat itt a földön általuk próbáljuk „láthatóvá” tenni, úgy fejezni ki, hogy mindenki felfoghassa őket.

Jézus más úton próbálta világosságra hozni az életet. Ő az emberi lelket és annak hitét próbálta felemelni az evangélium által Isten szellemi világába. A Timótheushoz írt második levél szerint Jézusnak sikerült elérnie célját: „eltörölte a halált, világosságra hozta pedig az életet és halhatatlanságot az evangélium által“. Ez azt jelenti, hogy az örömeztető kijelentései által egy olyan új látásmóddal, élethezért ajándékozta meg az emberiséget, melynek központjában az élő Istenbe vetett törhetetlen hit, az Istenországáról szóló csodálatos tanítás áll. Az evangélium távol áll úgy a misztériumi vallások homályosságától, az általuk ébresztett babonás félelemtől és rajongástól, mint a tudálékosság önhitt magakelletésétől. Nincs szüksége jelképekre: a lélek mélyén, a hit ereje támaszkodva hozza világosságra az életet és a halhatatlanságot, onnan sugározza szét fényét az egész világra. Az evangéliumi ember számára az örökélet és halhatatlanság életébe beépülő, azt meghatározó hitbizonyosság, s ha beszél róla, mert ez néha elkerülhetetlen, s a bizonyoságtévés megköveteli, mindvégig tudatában marad a jelkép, a szó fogyatékeségének.

A húsvéti öröme és diadalra az Istenbe vetett hit vezethet el, az Istenországáról szóló jézusi tanítás, az evangélium. Külön-külön mindannyiunknak is az evangélium által kell önmagunkban világosságra hoznunk az életet és halhatatlanságot, legyőznünk a halál sötétségét, ismeretlenségét és félelmét!

Verssel kezdtem, verssel is szeretném befejezni beszédemet. Mint hitelesítő, szép költői és emberi élményt, Olosz Lajos „Sampierdarenai emlék“ c. versét idézem:

Ha a halál majd megáll előttem, / és int szemével, hogy most nemem kell véle, / meg fogom kérni, hogy álljon félre, / míg vidáman szemébe nézek két fiamnak, / és elmondom nekik, / hogy fiatal koromban, egyszer, / hóbanatos, sötét, mogorva hegyeken át / vitt az örvény, megszakadó gyorsvonat / a jégbe dermedt Alpések során, / alagutak fekete kapuján keresztül, / gyászban, fojtogató füstben, / jégormú, bánatos, komor hegyek közt, / tunelkriptákban, / és mielőtt a halál sürgetőn / kezét vállamra fogja tenni, / diadalmasan és megnyugodva és kacagva / megmondom Néktek, / hogy Sampierdarenánál / tündöklő napba, örök tavaszba, / kékellő égbe, zúgó tengerre / virágok közé, illatárba bukkott ki velünk / az utolsó alagútból a gyorsvonat. Ámen.

BIBLIAI FOGALMAK

BOLDOGSÁG

- Zsolt 40,5 Boldog ember az, aki az Úrba veti bizodalját.
- Zsolt 112,1 Boldog ember az, aki az Urat féli, sok örömet talál parancsolataiban.
- Ézs 30,18 Mert bár ítélő Isten az Úr, boldogok mindazok, akik benne reménykednek.
- Mt 5,8 Boldogok, a tiszta szívűek, mert ők meglátják az Istent.
- Jn 20,29 Boldogok, akik nem látnak és hisznek.
- Zsolt 84,5 Boldogok, akik házadban laknak, szüntelenül dicsérhetnek téged!
- Jak 1,12 Boldog ember, aki a kísértés idején kitart, mert miután kiállta a próbát, elnyeri az élet koronáját.
- Lk 11,28 De még boldogabbak azok, akik hallgatják az Isten beszédét, és megtartják.
- Mt 5,6 Boldogok, akik éheznek és szomjaznak az igazságra, mert ők megelégtetnek.
- Jak 1,25 De aki a szabadság tökéletes törvényébe tekint bele, és megmarad mellette, úgyhogy nem feledékeny hallgatója, hanem tevékeny megvalósítója: azt boldoggá teszi cselekedete.
- Mt 5,9 Boldogok akik békét teremtenek, mert ők Isten fiainak neveztetnek.
- Péld 3,13 Boldog az az ember, aki megtalálta a bölcsességet, és az az ember, aki értelmet kap.
- Zsolt 128,2—3 Kezed munkája után élsz, boldog vagy, és jól megy sorod. Feleséged olyan házad belsejében, mint a termő szőlőtő; gyermekeid olyanok asztalod körül, mint az olajfacsemeték.
- Mt 24,46 Boldog az a szolga, akit ebben a munkában talál ura, amikor megjön!
- Lk 14,15 Boldog az, aki Isten országának vendége.
- Jel 14,13 Boldogok a halottak, akik az Úrban halnak meg... mert megnyugszanak fáradozásaikból, mert cselekedeteik követik őket.